

nello. Sic nec deus optimus argentarius nū
 q̄ ponit in opere paradysi aurum nec argen/
 tum. s. christianos qui dicunt aurum ppter gra/
 tiam charitatis quam habent et argentum ppter
 claritatē fidei nisi purificent primo i camio pur/
 gato. ij. Eccl. ij. Igne purgat. i. purificatur auz
 et argentum homines dō receptibiles in camio
 hūiliationis. Nota receptibiles. s. passiuē vt re/
 cipiantur in celo ex quo i gratia decesserūt. Apo/
 stolus. Gratia dei vita eterna. vel receptibiles
 actiuē. quia sunt apti recipere nostra suffragia.
 que intm possent a viuis iuari q̄ minuis tem/
 pus et pena. Sed illi de inferno non sunt recepti/
 biles nec actiuē nec passiuē quia sunt tanq̄ mem/
 bra absca et putrida a corpore ecclesie. Ecclesia
 enim est vnū corpus. cuius oculi sunt speculati/
 ui. aures iudices. nares qui sentiunt odores vir/
 tutum christi et sanctorū sunt deuoti. os sacerdo/
 tes qui comedunt sacramenta altaris et loquun/
 tur laudes dei. guttur sunt p̄dicatores quo cib⁹
 spiritualis animarū transit ad nos. brachia de/
 sensiuā sunt domini tpales. vterus diuites mer/
 catores. tibie et pedes tangentes terram qui su/
 stinent totum corpus sunt labratores ad Ro. xij
 Sicut in vno corpore multa membra habemus
 oia autem membra non eundem actum habent
 ita multū vnū membrū sumus in christo singuli
 autem alter alterius membra rē. Dic quōd quan/
 do dicitur aliqua missa vel datur elemosyna p
 ainna in purgatorio existēti que pro illa est. sta/
 tim illa anima sentit refrigeriū et omnes in pur/
 gatorio illi⁹ misse participes efficiuntur et si illa
 anima pro qua dicitur non indiget statim reuer/
 titur ad nos meritum rē. ps. Oratio mea in sy/
 nu meo reuertetur. Quisēnt seculares primo ne
 in missa faciant precium rē. secūdo vt querāt bo/
 nos sacerdotes. Grego. Cum is qui displicet ad
 intercedendū mittitur. irati animus ad deterio/
 ra prouocatur. Sancta ergo et salubris est cogi/
 ratio pro defunctis exorare vt a peccatis soluan/
 tur. ij. Machab. xij. Dic contra illos qui nō cō/
 plent testamēta rē. Au. xvij. Nunquid vindi/
 ctam faciet deus electorum suorum clamantium
 ad se die ac nocte et patientiā habebit in illis. di/
 co vobis quia cito faciet vindictam illorū. et. xij
 q. ij. Qui oblationes defunctorū aut negāt aut
 difficulter reddunt tanq̄ egentū necatores ex/
 cōicef. Et. xij. q. ij. Qui abstulit aliquid p̄ri vel
 matri. dicetq̄ hoc pctm̄ non esse homicidij par/
 ticeps est. De eadem dñica. Sermo. iij.

Dea operarios

et redde illis mercedem Matth. xx.
 Inter omnes dñicas totius anni ista
 est de maiorib⁹ et sensibili noie vocatur septua/
 gesima. Ratio. quia modo appropinquat temp⁹
 penitentie. s. q̄dragesima que consistit in septem

hebdomadis. in qua peccatores faciunt p̄ntam
 per septem opera penitentialia de septem peccat
 mortalibus pro obrinendis septem donis spiri/
 tualsancti et septem b̄itudinib⁹ paradysi. Ecce q̄
 re dicitur septuagesima. Et d euāgelio hui⁹ erit
 sermo. sed primo salutē virgo maria. ¶ Uoca
 oparios rē. In isto euāgelio hodierno p̄tinent
 multa et magna secreta et difficultates que n̄ pos/
 sunt in vno sermone declarari. Ideo modo solū
 volo declarare p̄icta p̄ncipalia que sunt duo. s.

¶ Primus de vocatione temporalī.

¶ Secundus de retributione eternalī.

De sc̄do dicit thema. et est verbu⁹ dei patris ad
 filium eius iesum christum loquēs de iudicio ge/
 nerali di. Uoca oparios et redde illis mercedem.

¶ Dico primo q̄ primus punct⁹ erit de vocatio/
 ne tpali quō deus vocat aliquos ad se per bonā
 vitam et p̄ntiam in hoc mūdo s̄m q̄ ipsemet de/
 clarat in euāgelio hodierno p̄ talem similitudi/
 nem di. q̄ erat quidam pater familias qui habe/
 bat q̄ndam notabilē vineam ppter quam volēs
 conducere oparios surrexit m̄e. et hora prime
 exiit in platea et p̄duxit oparios quibus p̄mi/
 sit singulos denarios argenti et misit eos in vi/
 neam suam. Egressus circa horaz tertiam vidit
 alios stantes in platea vel foro ociosos et illis di/
 xit. Ite et vos in vineam meam. et q̄ iustum fue/
 rit dabo vobis. Item exiit circa sextam et nonaz
 horas et fecit similit. Circa horaz hō vndecimā
 exiit que est inter vespas et completoriū et inue/
 nit alios stantes quibus dixit. Quid hic stat⁹ to/
 ta die ociosi. dixerūt ei. quia nemo nos p̄duxit.
 dixit. Ite et vos in vineam meam. Hic ostendit
 vocatio tpalis. sed oportet p̄sus tr̄a declarare
 anteq̄ intremus materiam.

¶ Primo quis est iste pater familias.

¶ Secundo que est ista vinea.

¶ Tertio que sunt iste hore prime tertie rē.

Nota q̄ hoc nomen p̄familias est ḡti casus s̄m
 declinationē grecam. et numeri singularis. Iste
 ergo pater familie. s. christiane est solus deus q̄
 solum christiani dat hereditatē paradysi. Isto
 modo nō dicit pater iudeorū agarenorū nec alio/
 rum infidelū Ideo nō dicit pater familias i plu/
 rali sed pater familie. scilicet christiane quam ge/
 nuit in baptismo in vtero sponse sue. scilicet ec/
 clesie. et christiani tanq̄ filijs dat suam heredi/
 tatem. quibus dicit ipsemet. Omēs vos fratres
 estis. vnus est enim pater vester qui in celis est.
 Matth. xxij. Vineā huius patris familie est vi/
 ta spiritualis sancta et deuota per ipsum valde
 dilecta que habet tot vites quot religiosos qui
 tenent vineam et non agrum. duplici differen/
 tia que est inter agrum et vineam. Prima q̄ vi/
 nea indiget maiorī cultura et cura q̄ ager. Sc̄da
 quia vinea indiget clausura siue bardica et ager
 non. Sic etiā vinea sp̄ual que ē vita religiosorū

Dñica in Septuagesima

clericorum et deuotarum psonarum. **D**icit vi/ nea quia cuz magnis laborib⁹ et cura intram⁹ pa/ rady sum etiam habem⁹ maius salariū. **S**ed vi/ ta laicoꝝ est ager qui non indiget magna clausu/ ra nec tanto labore. sufficit eis tenere pcepta dei. **P**rimo q̄ in suis necessitatib⁹ non recurrant ad diuinos et sed ad christū. **S**ecdo loquant⁹ d̄ deo cum reuerētia et honore tanq̄ de dño. nec p ali/ quo lucro vel amico debent iurare false nec blas/ phemare. totum hoc est leuē ad faciendū. **T**er/ tio vt quiescatis in dñica postq̄ laborastis p to/ tam hebdomadā et audiat⁹ missam cuz silentio et. **Q**uarto honorare parētes. quia etiam aia/ lia bruta h̄ faciūt vt patet de ciconia. **Q**uinto n̄ occidere aliquem nisi per iusticiā et. **S**exto non fornicari nec facere adulteriū. **S**eptimo nō fur/ tum facere. quia ipse totum dimisit. **O**ctauo nō falsum testimoniū diceret nec in iudicio. **N**ono non ꝑcupiscere vxorem pximi. **D**ecimo nō con/ cupiscere bona pximi. **E**cce decem pcepta quia leuia sunt. **J**. **J**oh. v. **H**ec est charitas dei vt mā/ data eius custodiam⁹ et mandata eius grauiā n̄ sunt. **I**deo christ⁹. **S**i vis ad vitam ingredi ser/ ma mandata **M**at. xix. **N**os autem religiosi q̄ sumus vinea indigemus maiori labore et cultū/ ra. quia non solum tenemur seruare pcepta de/ cem vt laici. sed etiam tenemur ad vota religio/ nis et ad cerimonias. **I**tem non sufficit presbyte/ ris seruare decem pcepta. sed etiam obligant⁹ tenere vota que sunt ordinib⁹ anexa et facere ser/ uitium dei. surgere de nocte ad matutinas. dice/ re septem horas canonicas et missam deuote. vi/ uere tenent⁹ caste. quia habent tractare illud sa/ cramentum altaris in quo est sanctū corpus chri/ sti. seruādo cor mūdum a malis cogitatioib⁹. ma/ nus ab imūdis actib⁹ et ludis. os a blasphemijs iuramentis et mendacio. corpus a corruptilib⁹ luxurie. quia est sepulchꝝ christi ne ꝑficiatur in latrina et. **I**dem de laicis qui volūt viuere spi/ ritualiter. quia plus facere debent q̄ alij laici. s. ꝑfiteri et cōicare frequent⁹. orare quolibet die i/ unare sepe. **E**cce quō vinea vite spūalis indigz maiori cultura q̄ ager. s. vita laicoꝝ. **P**ro ista vinea dauid orando dicebat. **D**eus virtutū cō/ uertere de celo et vide et visita vineam istam et ꝑ/ uertere eam quā plātauit dextera tua. **P**s. lxxix. **N**ota in his verbis duas differentias. **P**rima. ibi. **D**eus virtutū ꝑuertere. qm̄ multi sunt i vinea religionis qui non tenent vitam spūalem. ꝑꝑt hoc dicit deus virtutum conuerte nos religio/ sos. hunc mūdū. et alium. respice de celo et vide et visita. s. tangendo corda vt ꝑuertamur ad ser/ uandum que vouimus. de illis autem qui iā ser/ uant dicit. et ꝑerfice eam quā plātauit dextera tua. quia queibet psona spūalis vite plātatur a deo in vinea vite spiritualis. **S**ecda differentia que est inter agrum et vineam est qm̄ vinea indi/

get clausura parietis. **A**ger non. **S**ic etiaz vinea spiritualis vite clausa debet esse non curare de negotijs seculariū. nec de ammistantij vel fa/ miliaribus alias tempore vindemiārū. i. mortis non inueniēt racemi bonoꝝ operum siue merito rum. **I**deo christus loqns de se dicit. **H**omo q̄ dam erat paterfamilias qui plātauit vineam et sepem. id est. bardicem circūdedit ei **M**at. xxi. quia alias vita spūalis sine clausura non potest ꝑseruari. **I**deo dauid loquēs de illis qui nimis curant de negotijs mundi dicit. **E**t quid destru xisti maceriam eius. i. bardicam et vindemiāt eā omnes qui ꝑteregrediūt viam. **P**s. lxxix. **H**o do videndū est que hore sunt iste in quibus pa/ terfamilias vocat gentes ad vineam spūalis vi te ad quam vocantur ad q̄nqz horas. s. ꝑme. ter tie. sexte et. in q̄nqz etatibus. **H**ora prime homi nis est infantia siue puericia. **Q**ui ergo iaz i pue ricia incipiunt seruire deo orant ꝑfiterent⁹ et. tales vocantur hora prime ad vineam spūalis vite. **H**ora tertie est secunda etas. s. adolescentia a q̄n decim annis vsqz ad vicesimū quintū. **H**ac ho/ ra vocantur qui in ista etate incipiunt bonaz vi tam. **H**ora sexte. qui in iuuentute. **H**ora nona q̄ in senectute. **H**ora vndecima qui in etate decre/ pita. **D**icunt. **M**iser senex sum et nulluz bonū feci et. adhuc recipit a dño q̄si dicerz. de malis solutoꝝ oportet recipere et. **E**cce qualiter in q̄nqz horis siue etatibus hominū deus vocat gentes ad vineam spūalis vite. **A**uctoritas. **D**e us omnis gratie semper dator qui vocauit nos in eternam suam gloziam i christo iesu. **J**. **P**e. v. **S**i queratur in qua istarum etatū est melius vo cari et conuerti ad deum et incipere vitam spūa/ lem. **A**d hanc questionē respondet hieremias di cens. **B**onum est viro cum portauerit iuguz ab adolescentia sua **T**hren. iij. **N**ota quō parentes debent nutrire filios. **D**ico secūdo q̄ secūduꝝ punctus est de retributione eternali quō deus dabit vnicuiqz ꝑm q̄ meretur per iusticiam di/ cente deo patre ad filiū. **V**oca operarios. et red/ de illis mercedem. qd̄ ostenditur i euangelio cū dicit. **Q**um sero autem factū esset dixit dñs vi/ nec procuratoꝝ suo. **S**ero intelligit dies iudiciꝝ **R**atio quia sicut sero est finis diei. sic dies iudi/ cij erit in fine mūdi cito et breuiter. **T**unc nullus viuens remanebit in mūdo. quia omnes moriē/ tur et per ignem comburent⁹. et statim post erit iu dicitum. ad **H**eb. ix. **S**taturum est omnib⁹ semel mori. et post hoc iudiciū **I**n isto sero diei iudiciꝝ dñs vinee. s. christus verus deus et homo voca bit ꝑcuratoꝝ suū. s. michaelē qui ex ꝑcepto christi ꝑcurat hanc vineam et custodit. **E**cce michael vnus de principib⁹ primis venit in ad/ iutorium meū **D**an. x. **T**ūc dicit iesus sibi. **V**o ca operarios. et redde illis mercedem. scilicet nū ciatue. quia deus reddet mercedem ꝑm iatiue.

Hec vocatio erit vniuersalis citatio que fiet per michaellem quando voce terribili clamabit. **S**urgite mortui venite ad iudiciu. Que vocatio dicitur tuba prop̄ terribilitate vocis que audiet in celo in inferno in purgatorio ⁊ in lyngo puerorum. ⁊ statim oēs anime tam bonorū q̄ malorū venient ⁊ quelibet resumer suū corpus virtute diuina licet fuerit combustū vel a bestijs deuoratum. **B**oni autem cū magno gaudio assumēt corpora sua. sicut sponsa accipit vestem preciosā a suo sponso sibi missam ⁊ cantādo dicēt. **G**audens gaudebo in dño. ⁊ exultabit anima mea i deo meo quia induit me vestimentū salutis ⁊ indumento iusticie circūdedit me quasi sponsum decoratū corona ⁊ quasi sponsam ornata monilibus suis. **E**sa. lxj. **D**amnati etiam tunc exiēt de inferno licet magis vellent ibi remanere. q̄ modo habent captione latam sed aia striget in corpore fetido ⁊ ignoto ac si aliq̄s indueret tunica ferrea ignita. **V**enient etiam oēs pueri q̄ sunt in lyngo ⁊ suscitabunt in etate triginta annorū et omnes cognoscem⁹ nos. **E**cce hic vocatio vniuersalis ad eternam retributionē. **A**uto. **T**unc mitter filius hoīs angelos suos cuz tuba ⁊ voce magna ⁊ gregabūt electos suos a quattuor ventis a summis celorum vsq̄ ad terminos eorū. **M**at. xxiii. **N**ota cū tuba ⁊ voce magna a quattuor ventis celi quia tunc resurgent quattuor conditiones defunctorū. s. beati de paradyso. ⁊ damnati de inferno. illi de purgatorio. ⁊ pueri d̄ lyngo. **Q**uam ad scdm. **R**etributio mercedis erit quando christus dicet bonis qui erunt a dextris seu ad dexteram. **V**enite bñdicti patris mei percipite paratum vobis regnū a p̄stitutione mūdi. **E**surui ⁊ dedistis mihi manducare. **S**itui et dedistis mihi bibere ⁊c. **M**at. xxv. **T**unc boni flexis genibus christo regrādo dicent. **G**loria tibi dñe ⁊c. **Q**ui virtute glorie vel diuina ascendent cum christo ⁊ virgine maria ⁊c. osculātes manus christi ⁊ virginis marie. **E**cce mercedez quam expectamus si tenem⁹ bonam vitam ⁊ eternaliter erimus in illo honore ⁊ gloria sine alicuius defectu. **D**einde dabit salariū sed penaz dolorosam magis q̄ salariū malis qui erunt a sinistris cum vultu ⁊ facie terribili dicens. **D**iscēditē a me maledicti in ignem eternū. qui paratus ē diabolo ⁊ angelis eius ⁊c. **M**at. xxv. **Q**uia noluitis viuere s̄m meas ordinatiōes sed s̄m malas vestras inclinationes. **E**go precepi humilitatem ⁊ vos fuistis superbi. ⁊ sic de alijs. **I**deo inferne aperi os tuū ⁊ deglutire omnes impios istos. **D**ic quō infernus absorbebit eos illa pena. ideo auiso quia non dico centesimā partem pene. ideo p̄uertim⁹ ⁊ faciatis p̄niam. opamini opus vestrum ante tempus ⁊ dabit vobis mercedem in tempore suo. **E**ccl̄. vi. **D**eo gratias.

De eadem dñica Sermo. iiii.

Erunt nouissimi

Erunt nouissimi primi. ⁊ primi nouissimi. **M**at. xx. **V**erbum est christi ⁊ habet magnā difficultatez in theologia. **I**deo volo modo ipsum declarare. **S**ed primo salutē virgo maria ⁊c. **V**erbu p̄positum declarat primo litteraliter narrādo p̄mo historiam breuiter euangelij. **E**t q̄ in sero dñs vinee dixit pcuratori suo q̄ in solutione serua/ret talem modū q̄ primo daret salariū illis q̄ venerunt hora undecima. deinde illis qui venerunt hora nona. deinde illis qui venerunt hora sexta. et sic de alijs. **S**ic q̄ illi qui venerunt primi. fuerunt in solutione vltimi. **O**ccasione hui⁹ p̄bole christus dicit verbum p̄positū. **E**runt nouissimi p̄mi. ⁊ primi nouissimi. **M**odo restat difficultas ad declarandū quō intelligē verbum predictuz. **E**runt nouissimi primi ⁊c. **P**ro cuius declaratione scienduz q̄ hoc verbum. **E**runt primi nouissimi ⁊c. habet veritatem s̄m tres intellectus. **P**rimo s̄m durationem tempalem. **S**ecundo s̄m p̄ditionem mūdialem. **T**ertio s̄m affectionem cordialem. **Q**uam ad primū. **P**redictum verbum est v̄z s̄m durationē tpalem. pro quo sciendū q̄ deus diuisit totum tempus in duas partes. s. in tempus merendi. ⁊ in tempus p̄miandi. **T**emp⁹ merendi est in hac vita ⁊ durat q̄diu durat p̄sens vita in quo meremur per opera iusticie iusticie ⁊c. **T**empus p̄miandi est in alio mūdo. qz ibi non est tempus lucrādi aliquid. **Q**uia licet sancti qui sunt in paradyso faciant multa bona opera ⁊ virtiosa. tamen illa non sunt ad meritū gratie sed sunt in p̄miū ⁊ salariū glorie. **D**e his duabus partibus tempis auctoritas. **T**empus flendi. tempus ridendi. tempus plangendi. tempus saltādi. tempus belli. tempus pacis ⁊c. **E**ccl̄. iij. **N**ota tempus flendi. s. peccata est in h̄ mundo per p̄tritionem ⁊ mala p̄mi per compassionem. plagas christi per deuotionem. ⁊ paradysum per desiderium ⁊ p̄templationem. **T**empus ridendi erit in alio mundo in gloria vbi nō est fletus imo absterget deus omnem lachrymā ab oculis sanctorum. **A**poē. viij. **I**te tempus plangendi est in hoc mundo. **Q**uidam plangūt mortem filiorum. vxor mortem viri ⁊ econuerso. q̄dam bonorum amicos. quidam plangunt tempus perditum in quo nullum bonū fecerunt dī. **M**iser ego sum religiosus ⁊ sunt. xxx. anni q̄ habitū porto ⁊ nullū bonū feci ⁊c. **I**te de p̄sbyteris ⁊ laicis. **T**empus saltādi erit in alio mūdo vni saltū siue choream faciūt sancti patres patriarche cū quib⁹ tripudiāt p̄sone que fuerunt misericordes. **A**lium modo faciūt p̄p̄he cū q̄b⁹ tripudiāt deuoti. alium apli cū charitatis. alium martyres cū penitētib⁹. alium virgines cū p̄tinētib⁹. **E**ccl̄. i. **P**ascē inf̄ lūta sepi⁹ choreis virginū sp̄s